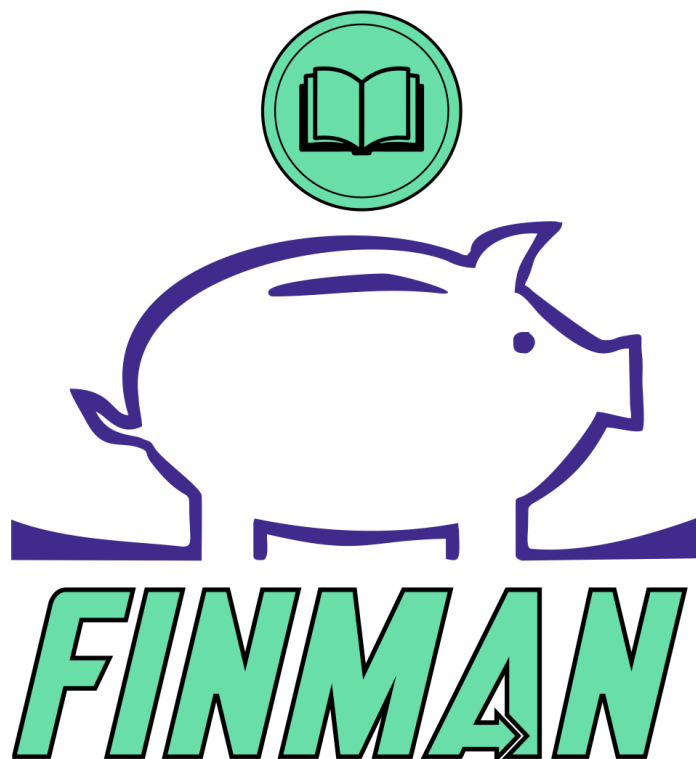

Načrt sodelovanja v projektu FINMAN

3. Intelektualni rezultat

Ta projekt je financirala Evropska komisija. Ta publikacija odraža le stališča avtorja, Komisija pa ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih ta publikacija vsebuje.

O projektu

Akronim projekta: FINMAN

Naslov projekta: Program o upravljanju osebnih financ ("Personal Finance Management Program")

Številka projekta: 2020-1-BG01-KA204-079069

Program: Ključni ukrep 2, strateška partnerstva

Spletna stran: <https://finmanproject.eu/>

Spletna učna platforma: <https://academy-finman.eu/>

Partnerstvo:

- Ruse Chamber of Commerce and Industry (Bolgarija)
- A & A Emphasys Interactive Solutions Ltd (Ciper)
- Atlantis Engineering AE (Grčija)
- Cooperation Bancaire Pour L'euope (Belgija)
- Eurocrea Merchant SRL (Italija)
- Fundación Cultural Privada Empresa-Universidad de Zaragoza (Španija)
- IDEC S.A. (Grčija)
- UPI - ljudska univerza Zalec (Slovenija)

1.	Zahvala	4
2.	Povzetek	5
3.	Opis projekta	6
a.	Namen projekta	6
b.	Namen in pristop	7
c.	FINMAN spletna učna platforma	8
4.	Projektni rezultati	9
a.	FINMAN program usposabljanja	9
b.	Spletna učna platforma	9
c.	Pilotno testiranje in priprava načrta sodelovanja	9
5.	Zaključki fokusnih skupin	10
6.	Metodologija usposabljanja	11
a.	Uvod	11
b.	Ciljne skupine	11
c.	Pričakovani učni izzidi	11
d.	Učne metode	Error! Bookmark not defined.
e.	Predpogoji	13
f.	Tematski moduli	14
g.	Potrdilo o izobraževanju/priznavanje učnih dosežkov	14
7.	Rezultati pilotnega usposabljanja in priporočila	14
8.	Drugi viri	17

1. Zahvala

Partnerji se zahvaljujejo vsem, ki so sodelovali pri raziskovanju in izvajanju tega projekta. Omogočilo ga je raznoliko in edinstveno strokovno znanje, ki ga je vsaka organizacija prinesla v ekipo, in upamo, da smo se vsi imeli priložnost naučiti česa novega. Projekt FINMAN so razvili in vodili:

- Ruse Chamber of Commerce and Industry (Bolgarija)
- A & A Emphasys Interactive Solutions (Ciper)
- UPI - Ijudska univerza Žalec (Slovenija)
- Cooperation Bancaire Pour L'Europe (Belgija)
- Fundación Cultural Privada Empresa-Universidad de Zaragoza (Španija)
- Atlantis Engineering (Grčija)
- Eurocrea Merchant (Italija)
- IDEC (Grčija)

Pri izvajanju projekta je sodelovalo več kot 70 zunanjih in notranjih strokovnjakov s področja financ, bančništva in finančnega izobraževanja iz 7 različnih držav EU. Hvaležni smo vsem zunanjim članom konzorcijskih organizacij, ki so nas podprli v procesu pilotnega testiranja in izpopolnjevanja izobraževalnega tečaja FINMAN, in z veseljem lahko rečemo, da je ta dokument rezultat zbiranja in analize obsežnih podatkov ter kvantitativnih in kvalitativnih povratnih informacij, ki so jih zbrali naši deležniki in končni uporabniki.

2. Povzetek

Namen projekta FINMAN je bil zagotoviti odraslim **specializiran program za pridobivanje, razvijanje, ocenjevanje in potrjevanje niza bistvenih osnovnih znanj, spretnosti in kompetenc na finančnem področju**. Projekt zajema začetno uvajanje v zbiranje znanj in spretnosti, v nekaterih primerih svetuje ali usmerja, kako uporabiti dodatne in zunanje vire. Na splošno omogoča, da so udeleženci opremljeni s potrebnim znanjem o finančni pismenosti.

Na podlagi pridobljenih izkušenj smo pripravili vrsto priporočil za nadaljnjo uporabo in izvajanje rezultatov projekta zunaj obdobja trajanja projekta. Ta priporočila so podrobno opisana v nadaljevanju tega dokumenta.

3. Opis projekta

a. Namen projekta

V Evropi mora skoraj vsak odrasel državljani na nek način ravnati z denarjem. Prosto gibanje in trgovinske možnosti v EU spodbujajo tudi nadnacionalne stike in izmenjave, vendar je le malo ljudi seznanjenih s posebnostmi financiranja v tujih državah. Upoštevati bi morali vse mlade, ki študirajo v tujini in morajo sami upravljati s svojimi financami. Na žalost je tema finančne pismenosti odsotna v številnih šolskih programih.

Raziskava Eurobarometra o maloprodajnih finančnih storitvah iz leta 2012, na katero je opozoril Evropski parlament, je pokazala, da številni potrošniki pri nakupu finančnih produktov ali storitev ne prejmejo nasveta, ko pa ga prejmejo, se običajno zanašajo na ponudnika produkta. Glede na rezultate iste raziskave 52 % potrošnikov pri pridobivanju tekočega bančnega računa ali kreditne kartice običajno izbere prvi produkt, ki ga vidijo, več kot 80 % potrošnikov pa po izbiri ponudnika osebnega posojila, kreditne kartice, tekočega računa ali hipoteke nikoli ne poskuša zamenjati ponudnika. Tudi analiza (2015) več strokovnjakov Svetovne banke kaže, da finančna pismenost ni vedno samoumevna niti v razvitih državah. Po njihovih ugotovitvah se večina državljanov EU ne bo označila za "finančno pismene", kar je očitno v južni Evropi. To je zelo pomembno za projekt, saj so finančno pismeni državljani v državah partnericah naslednji:

- Bolgarija - 35 %.
- Grčija - 45 %.
- Ciper - 35 %
- Slovenija - 44 %
- Belgija - 55 %.
- Španija - 49 %
- Italija - 37 %

Najnovejša analiza (2018) bruseljskega ekonomskega think-tanka Bruegel kaže podobne številke po državah članicah EU. Očitno je, da **se finančna pismenost z leti ne izboljšuje s hitrostjo, s katero postajajo finančni instrumenti dostopni širši javnosti**. Večja mobilnost, zlasti v novih državah članicah, daje veliko priložnosti, vendar skriva tudi tveganja za finančno nepismene posameznike, med katerimi niso le študenti in mladi, temveč tudi starejši in ljudje vseh starosti, ki se odločajo za spremembo prebivališča in dela.

Posebno pozornost je treba **nameniti finančnemu upravljanju v času krize**, kar je postalo zelo pomembno v luči gospodarskih težav in negativnega vpliva **svetovne pandemije leta 2020 ter rusko-ukrajinske vojne**.

Ta projekt je financirala Evropska komisija. Ta publikacija odraža le stališča avtorja, Komisija pa ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih ta publikacija vsebuje.

Pandemija, vojna, velika inflacija in pričakovana kriza bodo nedvomno spremenili nekatere finančne težnje, ne le z vidika velikih podjetij in institucij, temveč predvsem z vidika posameznikov. Tako je tema finančne pismenosti in osnovnega finančnega izobraževanja postala še bolj aktualna, rezultati projekta FINMAN pa lahko imajo velik pozitiven vpliv tudi po zaključku samega projekta.

Ob koncu projekta lahko zdaj ponudimo dostopno okolje za usposabljanje s prilagojeno vsebino usposabljanja, ki odgovarja na potrebe ljudi z nizko finančno pismenostjo. Projekt je postavil temelje za boljše povezovanje med zaupanja vrednimi finančnimi strokovnjaki in ljudmi, ki potrebujejo finančni nasvet, prek podatkovne zbirke strokovnjakov, s čimer je ljudem z nizko finančno pismenostjo omogočil kakovostno svetovanje v finančnih zadevah.

b. Namen in pristop

Zato je bil cilj projekta FINMAN:

- **modularni tečaj usposabljanja**, ki temelji na posvetovanju s strokovnjaki v posebej oblikovanih fokusnih skupinah. Vključeval bo široko paleto modulov s praktično usmeritvijo, namenjenih ljudem z nizko finančno pismenostjo
- **spletna platforma**, ki bo gostila celoten tečaj usposabljanja in bo služila kot mesto uporabnega gradiva in zunanjih virov.
- **priročnik za izobraževalce** o uporabi vsebine usposabljanja in uporabi spletnih orodij za usposabljanje, ki bo razdeljen ustreznim zainteresiranim stranem (izobraževalcem, inštruktorjem, izobraževalnim centrom)
- **dejavnosti usposabljanja izobraževalcev**, med katerimi bo 16 izobraževalcev razvilo usposobljenost za poučevanje finančne pismenosti širšega in manj usposobljenega občinstva (kot so posamezniki z nizkimi dohodki, ženske, mladi in manj izobraženi, starejši odrasli) ter se pri tem naučilo uporabljati interaktivna digitalna orodja in elemente igrifikacije.
- Na srečanjih in predavanjih smo izvedli **obsežno pilotno usposabljanje** z 210 osebami, ki ni služilo le za izpopolnjevanje tečaja, temveč tudi za svetovanje ljudem in odgovore na konkretna vprašanja.
- **Specializirana platforma za usposabljanje**, ki bo na voljo še vsaj 5 let po koncu projekta in bo omogočala enostaven dostop do interaktivnega programa usposabljanja za samostojno ali skupinsko organizirano usposabljanje
- **spletna zbirka podatkov s finančnimi strokovnjaki/organizacijami**, ki nudijo svetovalne storitve in s katerimi je mogoče stopiti v stik tudi po koncu projekta, s čimer bo vzpostavljena podlaga za skupnost podpore in sodelovanja na področju finančne pismenosti. Opozoriti je treba, da ti strokovnjaki niso povezani s projektom, razen začetnega svetovanja in usmerjanja, in niso zavezani k brezplačnim storitvam
- **Vsaj 80 oseb, ki sodelujejo v spletnih učnih dejavnostih** na spletni platformi.

Partnerstvo je pri uresničevanju svojih namenov in ciljev uporabilo pristop, osredotočen na uporabnika, pri čemer je vedno upoštevalo potrebe in povratne informacije, zbrane od ciljnih

Ta projekt je financirala Evropska komisija. Ta publikacija odraža le stališča avtorja, Komisija pa ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih ta publikacija vsebuje.

skupin. Hkrati je vključevalo strokovnjake in strokovnjakinje, ki delujejo na tem področju, na več ravneh izvajanja projekta - od fokusnih skupin do dejanske izvedbe vsebine usposabljanja.

c. FINMAN spletna učna platforma

Za boljši učni proces se je projektni konzorcij odločil razviti spletno učno okolje, poleg tega pa je bilo vse gradivo na voljo tudi v navadnem besedilu. Glede na razvoj sodobnih učnih procesov in didaktičnih pristopov so **platforme za samostojno učenje** danes bolj ali manj **stalnica v tečajih poklicnega in nepoklicnega usposabljanja**. Glede na to je konzorcij združil svoje skupno znanje in izkušnje, da bi ustvaril optimalno učno izkušnjo za najširše ciljne skupine. Platforma je **preprosta in enostavna za navigacijo**. Postopek registracije je izjemno poenostavljen, vsebine usposabljanja so **na voljo v šestih jezikih EU**, zaradi česar so dostopne širšemu občinstvu.

4. Projektni rezultati

a. FINMAN program usposabljanja

Glavni cilj tega dela projekta je bil opredeliti potrebe ciljnih skupin, postaviti temelje za dejansko vsebino tečaja usposabljanja in jo nadgraditi med razvojem tečaja. Načrtovana **metodologija usposabljanja** je eden od rezultatov, ki lahko pomaga ne le pri nadaljnjem izvajanju projekta, temveč ga lahko partnerji in širša javnost uporabijo tudi pri nadaljnjih pobudah. Z organizacijo fokusnih skupin je konzorciju že v prvi fazi razvoja projekta uspelo vključiti ustrezne zainteresirane strani in eno od ciljnih skupin (izobraževalce odraslih), da bi iz prve roke pridobil informacije o trenutnih izzivih in vprašanjih, ki jih je treba obravnavati. Tako so partnerji s pristopom od spodaj navzgor lahko opredelili teme prihodnjega usposabljanja in pripravili osnutek programa usposabljanja. Naslednja metodologija usposabljanja prav tako temelji na rezultatih fokusne skupine in priporoča izvajanje programa usposabljanja s praktičnega vidika - s študijami primerov, enostavnim jezikom in ob upoštevanju manjše ovire v znanju bodočih udeležencev. Vrhunec predhodnega dela je bil razvoj samega programa usposabljanja s poudarkom na dostopnem jeziku, študijah primerov, možnih situacijah, v katere lahko učenci zaidejo, priložnostih, nevarnostih itd.

Večina gradiva bo uporabna tudi zunaj projekta, saj bo vključevala tečaj usposabljanja in druga orodja, prevedena v jezike partnerjev.

b. Spletna učna platforma

Cilj tega dela projekta je uporaba participativnih pristopov in metodologij, ki temeljijo na IKT. Rezultati dela v celoti ustrezajo potrebam ciljnih skupin, saj prinašajo najbolj oprijemljive in inovativne rezultate. Razvita je bila podatkovna zbirka s strokovnjaki iz vsake države. Prepričani smo, da bo ta posebna inovacija zelo koristna tako za učence kot za strokovnjake, saj je možnost povratnih informacij v obe smeri ogromna. Sama platforma, ki se nahaja na spletni strani <https://academy-finman.eu> je najbolj viden rezultat projekta, saj gosti podatkovno bazo strokovnjakov in sam tečaj usposabljanja.

Dodatno delo je bilo vloženo v igrifikacijski del tečaja, saj je bil razvit dodaten, ločen izdelek, ki je na voljo na učni platformi in je na voljo na naslovu <https://academy-finman.eu/game/>.

c. Pilotno testiranje in priprava načrta sodelovanja

Dejavnosti usposabljanja so bile za projekt ključnega pomena, saj so aktivno vključevale ciljne upravičence, ki so posredovali resnične povratne informacije končnih uporabnikov o kakovosti, učinkovitosti in celovitosti razvitih gradiv. Poleg tega je bila s pilotnim spletnim usposabljanjem ocenjena spletna platforma za usposabljanje z vidika dostopnosti, funkcionalnosti, oblikovanja, prijaznosti do uporabnika in uporabnosti razvitih digitalnih orodij. To nam je omogočilo izboljšati in spremeniti gradiva in platformo za usposabljanje. Poleg postopka finega prilagajanja so bila ta pilotna usposabljanja orodje za zbiranje najboljših praks in potrditev končnih uporabnikov, na podlagi katerih so bila razvita priporočila sedanjega načrta za sodelovanje na področju veščin finančne pismenosti.

Ta projekt je financirala Evropska komisija. Ta publikacija odraža le stališča avtorja, Komisija pa ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih ta publikacija vsebuje.

Skupno nam je uspelo vključiti **več kot 320 oseb** v vsak del pilotnih usposabljanj. Zahvaljujoč tem dejavnostim je bila vsebina usposabljanja dodatno izboljšana glede na predloge tako izvajalcev usposabljanja kot udeležencev.

5. Zaključki fokusnih skupin

Informacije, pridobljene v fokusnih skupinah, temeljijo na dveh vidikih: **strokovnem in uporabniškem**. Obe perspektivi kažeta na veliko potrebo **po razlikovanju gradiv za usposabljanje glede na starost** (potrebe mladih VS potrebe starejših). Na primer, obstaja očitna vrzel v kompetencah in odnosu do spletnega bančništva in kibernetске varnosti med starejšimi, ki ne opravljajo spletnih transakcij ali jih opravijo le nekaj, in mladimi, ki veljajo za digitalne domorodce in so redni uporabniki spletnih finančnih storitev. Poleg tega se zdi, da so starejši veliko bolj dovzetni za finančne kibernetске zločine kot mladi in imajo velike pomisleke glede varnosti.

Vse skupine končnih uporabnikov se strinjajo, da je pomembno **razumeti plačilne liste in elemente pogodbe o zaposlitvi**, pri čemer mladi poudarjajo, da je treba te informacije dobiti ob vstopu na prvo delovno mesto. **Kar zadeva znanje o naložbenih produktih**, končni uporabniki priznavajo **pomanjkanje informacij** in nerazumevanje spremljajočih tveganj. Udeleženci **kažejo precejšnje zanimanje za posojila**, pri čemer trdijo, da nimajo dovolj informacij o različnih vidikih najemanja posojil, in izražajo strah pred posledicami v primeru nezmožnosti odplačevanja posojila. Obstajajo **velike razlike v strategijah končnih uporabnikov za oblikovanje osebnega proračuna**: po eni strani nekateri končni uporabniki namenjajo zelo malo pozornosti oblikovanju osebnega proračuna, po drugi strani pa nekateri načrtujejo in spremljajo svoje izdatke sistematično z uporabo Excelovih tabel ali internetnih aplikacij. Za splošni odnos **mladih** do pokojninske in socialne varnosti je značilno, da **nimajo načrtov za pokojninsko varčevanje** in so prepričani, da zaradi nizkih dohodkov in trenutnih finančnih ciljev ne morejo varčevati.

V nasprotju z mladimi **strokovnjaki** poudarjajo potrebo po **zgodnjih naložbah za mlade** in trdijo, da ni pomembno, koliko, **ampak kdaj se začne vlagati/varčevati**. Podobno kot končni uporabniki vidijo veliko potrebo po pomoči **starejšim** pri dostopu in **začetku uporabe spletnih finančnih storitev**. Poleg tega se strinjajo s končnimi uporabniki, da je pomembno razumeti pravice delavcev ter znati prebrati svojo delovno pogodbo in plačilne liste. Osebni proračun vidijo kot bistveno temo, slovenski strokovnjaki pa trdijo, da je treba **pozornost nameniti osebnemu odnosu do denarja in osebnim prepričanjem, ki jih imajo ljudje o denarju**, služenju denarja, varčevanju, vlaganju itd. Tako končni uporabniki kot strokovnjaki menijo, da je **treba razumeti, kako vlada uporablja davke** (javne storitve in druge ugodnosti za državljane), ter dobiti bistvene informacije o davčnih olajšavah.

6. Metodologija usposabljanja

a. Uvod

Ta dokument je skupna evropska metodologija usposabljanja FINMAN za osebe z nizkimi finančnimi znanji in druge prikrajšane skupine.

Program usposabljanja je zasnovan za osem tednov. Vključen je v opis sprejete metodologije, ki zajema glavne cilje tečaja ter pričakovane kompetence v smislu učnih rezultatov. Za več podrobnosti o didaktiki tečaja usposabljanja FINMAN si oglejte metodologijo usposabljanja FINMAN tukaj: <https://finmanproject.eu/results-2/>.

Na metodologijo je treba gledati kot na priporočilo in ne kot na pravilo. Projektna skupina FINMAN priporoča, da posamezni izobraževalci ali centri za usposabljanje, ki želijo uporabljati te vsebine, **upoštevajo potrebe in učne navade posamezne skupine udeležencev.** Konzorcij priporoča tudi organizacijo razprave o osebnih pričakovanjih glede usposabljanja med izobraževalcem in končnimi uporabniki, kar lahko privede do smiselnih prilagoditev metodologije.

b. Ciljne skupine

Program usposabljanja "Program upravljanja osebnih financ" je **namenjen ljudem z nizkimi finančnimi spretnostmi, med katerimi so posamezniki z nizkimi dohodki, ženske, mladi in manj izobraženi, starejši odrasli ter druge prikrajšane skupine.** Cilj programa usposabljanja je zagotoviti jim motivacijo, željo ter v resnično življenje usmerjeno znanje in ključne finančne kompetence.

Ker je gradivo za usposabljanje na voljo v šestih jezikih (bolgarščini, angleščini, francoščini, grščini, italijanščini, slovenščini in španščini), je priporočljivo, da učenci poznajo in prosto uporabljajo vsaj enega od teh jezikov.

c. Pričakovani učni izzidi

Po končanem tečaju naj bi udeleženci pridobili:

- dejansko in teoretično znanje o širših kontekstih na področju finančne pismenosti
- vrsto kognitivnih in praktičnih spretnosti, potrebnih za oblikovanje rešitev za specifične probleme na področju finančne pismenosti.
- znanje samoupravljanja v okviru smernic konteksta finančne pismenosti, ki so običajno predvidljive, vendar se lahko spremenijo.

Celoten seznam spretnosti in kompetenc, ki jih zajema tečaj usposabljanja FINMAN, je na voljo v uvodu vsakega od osmih modulov in je dostopen na platformi za usposabljanje <https://academy-finman.eu/>.

Ta projekt je financirala Evropska komisija. Ta publikacija odraža le stališča avtorja, Komisija pa ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih ta publikacija vsebuje.

Najbolj uporabne/pomembne med njimi so:

- Varčevanje in naložbe: kako upravljati svoje prihranke in na kaj biti pozoren pri iskanju naložbenih možnosti
- Socialna varnost in pokojnine: tudi če ste mlada oseba ali študent, nikoli ni prezgodaj, da začnete razmišljati o prihodnosti
- Posojila in hipoteke: kaj morate vedeti, ko razmišljate o posojilu
- Kibernetska varnost: večina vašega premoženja je danes digitalnega značaja, zato morate vedeti, kako ga zavarovati in ohraniti na varnem
- Spletno bančništvo: splošne informacije o tem, kako ravnati s spletnim bančništvom in denarnimi prenosi
- Osebni in poslovni proračun: naučite se, kako spremljati svoje osebne finance in kako začeti z osnovnim poslovnim proračunom
- Davki: "Na tem svetu ni nič gotovo, razen smrti in davkov". Vsaj nad slednjimi imate lahko nekaj nadzora.
- Plače in pogodbe o delu: delo v državi EU vam daje veliko privilegijev in delavskih pravic, ob podpisu pogodbe se prepričajte, da poznate vsaj osnove!

Tečaj usposabljanja uporablja samostojno e-učenje z možnostjo pomoči inštruktorja.

Njegovi cilji so:

- predstaviti teme udeležencem in
- podrobneje predstaviti glavne teoretične in praktične vidike finančne pismenosti.

Poleg tega morajo imeti udeleženci možnost, da izobraževalcu zastavijo specifična vprašanja. O obliki komunikacije med izvajalci usposabljanja in udeleženci usposabljanja se je mogoče prosto odločiti glede na posebnosti skupine in obliko usposabljanja (osebno ali prek spleta) in lahko poteka kot - skupina mačkov, e-poštna sporočila, telefonski klici, individualni/skupinski sestanki ali drugo.

Skupno trajanje usposabljanja naj bi bilo **8 tednov**. Optimalno trajanje posameznega modula usposabljanja naj bi bilo 5 ur z možnostjo podaljšanja, če je modul pomemben ali vsebuje več informacij. Vsak modul naj bi trajal en teden, odvisno od teme pa **od 5 do 6 ur**. **Skupno trajanje tečaja mora biti 40-48 ur**.

Vsak modul se mora končati z vprašalnikom za samooceno, s katerim udeleženec oceni, kaj se je naučil.

Vsak modul naj okvirno vključuje naslednje:

- teorijo
- primere/dobre prakse (vsaj dva na modul)
- sklicevanja na ustrezno zakonodajo EU ali države (po potrebi)
- neocenjene naloge (skupaj z vzorcem odgovora)
- dodatne vire (videoposnetki, članki itd.)
- orodja za samoocenjevanje

Sestavni del samoocenjevanja temelji na vsebini usposabljanja in služi kot pomembno merilo za pridobivanje znanja udeležencev, njihovih interesov in nadaljnega osebnega razvoja. Orodja so lahko izvajalcem usposabljanja v pomoč pri preverjanju napredka učencev in takojšnji povratni informaciji o močnih in šibkih straneh podajanja vsebine.

Gradiva se osredotočajo na dostopen jezik, primere/dobre prakse (možne situacije, v katere lahko učenci zaidejo, priložnosti, nevarnosti in podobno). Gradiva so dovolj prilagodljiva, da so uporabna tudi za skupine zunaj fokusa projekta - kot so srednje šole, univerze, izobraževalni centri, interni programi usposabljanja in drugi.

d. Predpogoji

Tečaj usposabljanja FINMAN je namenjen učencem z nizko finančno izobrazbo, zato so zahteve za udeležbo na tečaju namenoma nizke:

Ta projekt je financirala Evropska komisija. Ta publikacija odraža le stališča avtorja, Komisija pa ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih ta publikacija vsebuje.

- Zahtevana izobrazba: ni
- zahtevano znanje: splošno razumevanje ekonomskih transakcij in osnovno znanje o uporabi računalnika, tabličnega ali mobilnega telefona in interneta
- Zahtevane predhodne izkušnje: nobenih
- Zahtevani predhodni tečajji: ni

e. Tematski moduli

- Davki
- Varčevanje in naložbe
- Posojila in hipoteke
- Spletno bančništvo
- Kibernetska varnost
- Pokojnine, socialna varnost in zgodnje razmišljanje o prihodnosti
- Osebni in poslovni proračun
- Plače in pogodbe o zaposlitvi

f. Potrdilo o izobraževanju/priznavanje učnih dosežkov

Učenci prejmejo potrdilo in/ali potrdilo o opravljenih dejavnostih (branje gradiva za usposabljanje, oddaja nalog itd.) Priporočljivo je, da vsaka učna organizacija izda svoja potrdila, zlasti za usposabljanje, ki poteka v živo, saj odprte značke ali potrdila iz sistema morda ne bodo na voljo.

7. Rezultati pilotnega usposabljanja in priporočila

V državah vseh partnerjev so bile izvedene dejavnosti pilotnega testiranja, da bi zbrali obsežne povratne informacije in po potrebi v zadnjem trenutku izvedli popravke v učni platformi. Po pričakovanjih so se rezultati razlikovali med ciljnim skupinami, starostnimi skupinami, predhodno izobrazbo in drugimi. **Na splošno so vsi udeleženci izrazili zadovoljstvo s tečajem**, večjih kritik ali razočaranj ni bilo, podanih pa je bilo nekaj manjših priporočil. Na podlagi naših izkušenj smo povzeli ugotovitve vseh partnerjev:

- V najmlajši starostni skupini (18-20 let) so udeleženci omenili, da je bilo vsebino nekoliko težko usvojiti, in predlagali razdelitev na dve ali tri ravni zahtevnosti po modulih (npr. osnovna, srednja in napredna). To je mogoče razložiti z njihovo starostjo in nezadostnim ukvarjanjem s finančnimi sistemi, večina izrazov je bila zanje nova, zato bi bila morda potrebna dodatna razlaga. **Razdelitev na različne ravni težavnosti** so predlagale tudi druge demografske skupine.
- Najmlajša starostna skupina je priporočila tudi **uporabo več vizualnih pripomočkov** med tečajem (slik, infografik, videoposnetkov itd.). To je razumljivo, saj njihova generacija s spletnim okoljem komunicira predvsem prek interaktivnih vizualnih elementov in je to "jezik", ki ga najbolj obvladajo. Dolgi odseki besedila so včasih neprijetni in kontraproduktivni, zato se tudi konservativni izobraževalni sistemi poskušajo prilagoditi tej realnosti.

Ta projekt je financirala Evropska komisija. Ta publikacija odraža le stališča avtorja, Komisija pa ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih ta publikacija vsebuje.

- Skupna povratna informacija večine udeležencev, vsaj pri osebnih usposabljanjih, je bilo pomanjkanje slik za razlago določenih situacij. Naša ugotovitev je, da je pri samousmerjevalnem usposabljanju pomanjkanje vizualnih predstavitev mogoče dopuščati, pri organizaciji osebnega tečaja s predavatelji in inštruktorji pa **vizualni elementi niso le dodatek, temveč bistveni del procesa usposabljanja**.
- Pri prihodnjih usposabljanjih priporočamo, da **se predavatelji pri predstavitvi finančnih informacij prilagodijo starostni skupini udeležencev**. Na primer, mladih običajno ne zanimajo teme, kot so davki ali posojila in hipoteke, poleg tega so se jim te teme zdele dolge, zapletene in nepomembne za njihov trenutni položaj. Po drugi strani pa so jih zelo zanimale teme, kot so spletno bančništvo in plačevanje, kibernetična varnost in kriptovalute, ter so bili pripravljeni o njih izvedeti več. Nasprotno pa so osebe, ki so nameravale ustanoviti lastno podjetje, zanimale praktične stvari - kako upravljati svoje davke, kako učinkovito oblikovati proračun, kako to find financing, and so on. Srednje starostne skupine in starejše so, razumljivo, zanimale predvsem teme s področja socialne varnosti in pokojninskih načrtov.
- Pri delu s starejšimi izvajalcem usposabljanja priporočamo, da udeležencem namenijo nekaj dodatnega časa po uradnem koncu izobraževalnih dogodkov. Ljudje iz te ciljne skupine **so pripravljeni sodelovati v razpravah** in deliti svoje izkušnje in ker običajno niso pod časovnim pritiskom, se bodo verjetno oblikovale zelo zanimive, čeprav nenačrtovane razprave.
- Poudariti velja, da so nekatere teme tečaja zelo spremenljive, informacije in inovacije se hitro razvijajo, zato ne bo presenetljivo, če bodo gradiva, ki so na voljo na tem tečaju, čez 1-2 leti zastarela. Zelo priporočamo, da se pred izvedbo kakršnih koli izobraževalnih dejavnosti opravi **dodatna raziskava** za katero koli od tem, **da se zagotovi, da so informacije še vedno relevantne in uporabne**.
- Bodite pripravljeni na **reference o dodatnih gradivih**, informacijah, člankih ali celo specializiranih tečajih. Zelo verjetno je, da bo na vsakem tečaju vsaj nekaj ljudi pokazalo poglobljeno zanimanje za določeno temo in bo prosilo za dodatne informacije ali vire.
- Običajno je dobro, da imate za katerikoli modul pripravljenih **nekaj študij primerov ali primerov iz resničnega življenja**, saj so ti verjetno boljši učni pripomočki kot katero koli drugo vizualno ali teoretično orodje.
- Konzorcij FINMAN želi poudariti, da je kakovost usposabljanj odvisna tako od vsebine usposabljanja in orodij kot od osebnih in strokovnih lastnosti izvajalcev usposabljanja. Pri prihodnjih ponovitvah usposabljanja FINMAN je najbolje vključiti finančne strokovnjake in profesionalce, če ne kot glavne pa vsaj kot gostujoče predavatelje.

Na koncu naj povemo, da smo v projektu FINMAN uspeli razviti **odprte izobraževalne vire**, dostopne na spletni strani projekta (finmanproject.eu) in platformi za usposabljanje (academy-finman.eu). Uporabljajo se lahko za ponovitev izobraževalnega tečaja FINMAN zunaj obdobja trajanja projekta in konzorcija, če so jasno navedeni avtorji (konzorcijski

Ta projekt je financirala Evropska komisija. Ta publikacija odraža le stališča avtorja, Komisija pa ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih ta publikacija vsebuje.

partnerji) in finančna podpora Evropske komisije. Tečaja usposabljanja FINMAN tretje osebe ne smejo uporabljati v komercialne namene. Vsaki ustanovi za usposabljanje, ki želi uporabiti rezultate projekta FINMAN, priporočamo, da se obrne na projektne partnerja iz svoje države ali na vodilnega partnerja RCCI za priporočila, kako to najbolje storiti, in jasno navede avtorske pravice.

8. Drugi viri

Investopedia, the most comprehensive online resource for all your financial questions:

<https://www.investopedia.com/>

Pitfalls of online investing:

https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/investor_warning_1.pdf

The stock market: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/wealth-management/stock-market/>

Online Banking Advantages. Small Business: <https://smallbusiness.chron.com/reasons-use-online-banking-3452.html>

Internet Banks: Pros and Cons:

<https://www.investopedia.com/articles/pf/11/benefits-and-drawbacks-of-internet-banks.asp>

Debt Instruments: <https://www.investopedia.com/terms/d/debt.asp>

Operating Budget: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/templates/excel-modeling/operating-budget/>

Budgeting vs. Financial Forecasting: What's the Difference?

<https://www.investopedia.com/ask/answers/042215/whats-difference-between-budgeting-and-financial-forecasting.asp>

Your Annual Financial Planning Checklist: <https://www.investopedia.com/articles/personal-finance/your-annual-financial-planning-check-list.asp>

NIS Directive for cybersecurity: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/nis2-directive>

National Cybersecurity Alliance, Online safety basics:

<https://staysafeonline.org/resources/online-safety-privacy-basics/>

Comprehensive course on mortgages: https://ojen.ca/wp-content/uploads/2016/11/AFITD_Module-Five_Mortgages.pdf

The Pan-European Personal Pension Product (PEPP):

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_19_1993

The European Pillar of Social Rights: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_en

Ta projekt je financirala Evropska komisija. Ta publikacija odraža le stališča avtorja, Komisija pa ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih ta publikacija vsebuje.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Stock Market Investment News, Analysis & Research:

<https://www.moneycrashers.com/best-stock-market-investment-news-analysis-research-sites/>

Learn about investing: <https://www.hl.co.uk/learn>

Human resources and worker rights in EU (including country-specific rules):

https://europa.eu/youreurope/business/human-resources/index_en.htm

Ta projekt je financirala Evropska komisija. Ta publikacija odraža le stališča avtorja, Komisija pa ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih ta publikacija vsebuje.